

Číslo materiálu: VY 32 INOVACE 8/01

Název materiálu: Brněnské pověsti (1. tajenka)

Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.1486

Zpracovala: Mgr. Alena Přikrylová



evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

ANOTACE

Škola: Základní škola Brno, Jana Babáka 1

Vypracovala: Mgr. Alena Přikrylová

Období vzniku materiálu: 2011

Číslo materiálu: VY 32 INOVACE 8/01

Vzdělávací oblast: NAŠE OBEC – MĚSTO, BRNĚNSKÉ POVĚSTI

Předmět: NÁŠ SVĚT

Ročník: třetí

Klíčová slova: brněnské pověsti, kolo, postava, peníze, Lednice, tolar, radnice, Birk

Předpokládané cíle vedoucí ke klíčovým kompetencím:

- kompetence k učení - seznámení s brněnskou pověstí, zopakování a procvičení učiva,
- kompetence k řešení problémů - dramatické ztvárnění děje pověsti, vytvoření rekvizit a kulis, odhalení tajenky, vytvoření hlavní osy příběhu,
- kompetence komunikativní - komunikace při skupinové a kooperativní práci, dramatizace pověsti,
- kompetence sociální a personální - ohled k zájmům a potřebám druhých, vytrvalost, silná vůle,
- kompetence občanské - znalost pověsti našeho města, života na malém městě sousedské a přátelské vztahy,
- kompetence pracovní - seznámení s téměř zaniklou profesí, dodržování vymezených pravidel, zodpovědný přístup k zadaným úkolům, objektivní ohodnocení výsledků své práce, vylúštění tajenky - dokončení práce

Použité výukové metody: aktivizující - tajenka, **slovní** - práce s textem, vyprávění, rozhovor, **produkční** - tvorba kulis a komiksu, **inscenační** - dramatizace.

Předpokládané pomůcky: pracovní list, psací potřeby, výtvarné potřeby - papír, tužka, tuš, vodové barvy, lepidlo na tapety, lepenky, PC, scanner, fotoaparát, kamera, gymnastický kruh.

Popis prezentace materiálu: tajenka i další náměty by měly sloužit k obohacení výuky, k doplnění a rozšíření učiva, k vytvoření hlubšího vztahu k historii našeho města.

Způsob hodnocení: za splněný úkol - vylustění tajenky, přípravu osnovy, tvorby komiksu, kulis a dramatické ztvárnění - žák získává příslušné body v souladu se způsobem hodnocení v dané třídě.

Bibliografie: Čapka, František, doc. PhDr. a Santlerová, Květoslava, PaedDr. *Procházka Brnem*, 2. vyd. Brno: Paleos, spol. s r. o., 1999. ISBN 80-7204-107-X. Kapitola O brněnském kole, s. 56.

Jméno žáka:			
Třída:		Datum:	

Doplň tajenku. Otázky se týkají staré brněnské pověsti „O brněnském kole“.

1. Jak se jmenovalo místo, odkud měl mladík dokutálet kolo?
2. Jaké peníze se tehdy používaly?
3. Napiš název místa, kam dokutálel v Brně kolo?
4. Jak se jmenovala hlavní postava v pověsti **O brněnském kole**?

1.									
2.									
3.									
4.									

TAJENKA: Kdo nebo co nahánělo hrůzu brněnským občanům?

--	--	--	--

O brněnském kole

V Lednici žil kolem roku 1636 muž, Jiří Birk se jmenoval, který se svým činem proslavil až v Brně.

Jednoho májového dne se sešel se svými kamarády v hospůdce, a jak to tak bývá, když se něco popije, nic na světě není nemožné. Po několika džbáncích se začal mladík vychloubat svou řemeslnou zručností. Protože mu nikdo nevěnoval patřičnou pozornost, zkusil to jinak. Vsadil se, že za dvanáct hodin porazí strom, udělá kolo k vozu a dokutálí ho až do Brna, než tam zavřou městskou bránu.

Sousedé se začali smát: „ To není možné, do Brna je to šest mil. Jak to chceš, prosím tě, udělat?“

„Vstanu ráno v šest hodin, porazím strom, udělám z něho kolo a dokutálím ho do Brna,“ vedl stále Birk svou.

„Platí!“, souhlasili s jemným úšklebkem ostatní, kteří se již náramně dobře bavili. „Když se ti to ale nepovede, zaplatíš bečku vína!“

„Dobrá! Ale když se mi to podaří, dáte mi každý jeden tolar!“

Byla sjednána podrobná pravidla a sázka se musela řádně zapít.

Určitě si umíte představit, jakou měl Birk těžkou noc a jak ho ráno bolela hlava. Sázka je však sázka a musí se dodržet. S obrovským klením se pustil do práce.

D hrůzou si uvědomil, že kdyby sázku prohrál, asi by se musel z Lednice vystěhovat, protože by byl každému jen pro smích. Birk byl opravdu šikovný řemeslník a všichni tři svědci, kteří měli za úkol jeho práci kontrolovat, žasli nad jeho zručností.

V poledne bylo kolo hotovo a kolář se chvílemi začal usmívat. Myslel si, že dokutálet kolo do Brna už bude hračka. Velmi se však zmýlil. Cesta neměla konce. Už, už by byl sázku vzdal. V uších mu však zněl smích kamarádů. Z posledních sil dokutálel kolo až na radnici. Právě na Petrově zvonili klekání. Birk sázku vyhrál! Aby byla sázka platná, musel si vyžádat potvrzení od purkmistra. Vrátil se domů se slávou, ale byl na dlouho vyléčený ze všech sázek.

Starosta Gabriel Grimm nechal toto kolo zavěsit do radničního průjezdu a visí tam dodnes. Můžete se jít zítra podívat, že je to pravda.

Další náměty a úkoly:

- dramatizace pověsti - příprava divadelního představení – vytváření rekvizit technikou kaširování
- tvorba komiksu - děti obrázky nakreslí, naskenují a dodatečně doplní texty (práce například ve Wordu - vložení - tvary -, „bublina“ vytváří komiks
- pohybová aktivita -běh na školním hřišti spojený s kutálení kruhu

Opravný list

O brněnském kole

1. Jak se jmenovalo místo, odkud měl mladík dokutálet kolo? LEDNICE
2. Jaké peníze se tehdy používaly? TOLAR
3. Napiš název místa, kam dokutálel v Brně kolo? RADNICE
4. Jak se jmenovala hlavní postava v pověsti **O brněnském kole**? BIRK

1.		L	E	D	N	I	C	E	
2.	T	O	L	A	R				
3.			R	A	D	N	I	C	E
4.		B	I	R	K				

TAJENKA: Kdo nebo co nahánělo hrůzu brněnským občanům?

DRAK

(pověst O brněnském drakovi najdete připojenou VY 32INOVACE 8 02 20)

METODIKA

- Přečteme si text brněnské pověsti „Brněnské kolo“.
- Vyluštíme tajenku, kde bude odhalena další brněnská pověst.
- Pověst děti nejprve vypráví vlastními slovy, následuje dramatizace pověsti ve skupinách.
- V rámci výtvarné výchovy a pracovních činností vytvoří technikou kašírování potřebné rekvizity a kulisy.
- V českém jazyce připraví osnovu děje.
- Ztvární děj pověsti pomocí komiksu - kresba, malba.
- Práce s digitální technikou - obrázky naskenují a doplní textem - vytvoří „komiksové bubliny“ (práce například ve Wordu - vložení - tvary -, bublina“) vytváří komiks.
- Připraví vernisáž svých prací, doplněnou divadelním představením na téma „Brněnské kolo“.
- Následuje soutěž na hřišti školy - pohybová aktivita - běh na školním hřišti spojený s kutálením kruhu.
- Průběh vernisáže zaznamenají fotograficky, vytvoří digitální obrazový záznam.
- Vytvoří prezentaci své práce, kterou následně umístí na webové stránky žáků třetí třídy.